

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

معاونت آموزش

اداره امتحانات کتبی

بسمه تعالی

امتحانات تجدیدی - شهریور ۱۳۸۹

پاسخنامه

پایه :	۴	موضوع :	فقه ۱
تاریخ :	۸۹/۶/۲۵	ساعت :	۱۰/۳۰

نام کتاب: شرح لمعه، از کتاب الصلاة، ثمَّ يجب القيام تا اول کتاب الصوم

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سوال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه، به سوال آخر نمره داده نمی شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

تستی:

۱. فی الإخلال العمدی بالجزء أو الشرط تبطل الصلاة أ ۱/۲۶۵ (ع: ۱ د: ۳)
 - أ. ولو كان المخلّ جاهلاً إلاّ في الجهر والإخفات ■
 - ب. ولو كان الإخلال بالجهر والإخفات عن جهل □
 - ج. إن لم يكن المخلّ جاهلاً بالحكم الشرعی □
 - د. إن لم يكن المخلّ جاهلاً بالحكم الوضعی □
۲. طبق نظر شهید ثانی، نماز جمعه در زمان غیبت است. ب ۱/۲۴۳ (ع: ۱ د: ۳)
 - أ. مستحبّ تخیری □
 - ب. واجب تخیری ■
 - ج. واجب کفایی □
 - د. واجب تعینی □
۳. لو أحدث قبل الأجزاء المنسیّة التي تتلافی بعد الصلاة علی الأقوی. ب ۱/۲۷۴ (ع: ۲ د: ۲)
 - أ. تطهّر واستأنف الصلاة □
 - ب. تطهّر وأتی بها ■
 - ج. أتى بها بلا تطهّر □
 - د. يستحبّ التطهّر واستیناف الصلاة □
۴. يجب الركوع منحیاً إلى أن تصل كفاه معاً ركبتيه والمعتبر ج ۱/۲۱۴
 - أ. ملاصقة جزء من باطنه لا جمیعه ولا رؤوس الأصابع □
 - ب. وصول رؤوس الأصابع لا جزء من باطنه □
 - ج. وصول جزء من باطنه لا جمیعه ولا رؤوس الأصابع ■
 - د. ملاصقة رؤوس الأصابع لا جزء من باطنه □

تشریحی:

* الفصل العاشر: فی صلاة المسافر التي يجب قصرها كمیّة. وشرطها قصد المسافة أو نصفها لمريد الرجوع لیومه. ۱/۳۰۷ (ع: ۲ د: ۳)

۱. عبارات «شرطها قصد المسافة» و «نصفها لمريد الرجوع لیومه» را توضیح دهید.

أ. شرط شکسته شدن نماز این است که شخص، ۸ فرسخ را با قصد بپیماید؛ یعنی از اوّل، قصدش، طی این مسافت باشد. پس اگر بدون قصد، مسافت را بپیماید، نمازش قصر نیست؛ مثل کسی که دنبال گمشده‌ای می‌گردد.

ب. اگر شخص چهار فرسخ برود و در همان روز بخواهد برگردد، نمازش شکسته می‌شود.

* ولا يؤمّ القاعد القائم، وكذا جميع المراتب لا يؤمّ الناقص فيها الكامل، للنهي والنقص. ۱/۳۲۴ (ع: ۲ د: ۳)

۲. فرع مذکور و دلیل آن را توضیح دهید.

امامت قاعد برای قائم جایز نیست؛ همچنین است هر ناقصی برای کامل؛ مثل امامت شخص دراز کشیده برای نشسته.

دلیل: در امامت قاعد برای قائم، نهی وارد شده است و نسبت به «جميع المراتب» می‌گوییم: نماز در مرتبه پایین، ناقص و در مرتبه بالا، کامل است و اقتدای کامل به ناقص، پذیرفته نیست.

- * ذهب المرتضى وابن الجنيد وسلاّر إلى وجوب تأخير أولى الأعذار إلى آخر الوقت محتجّين بإمكان إيقاع الصلاة تامّة بزوال العذر وجوّزه الشيخ ابو جعفر الطوسي أوّل الوقت. وهو الأقرب لمخاطبتهم بالصلاة من أوّل الوقت بإطلاق الأمر فتكون مجزئة. ۱/۲۹۴ (ع: ۲ د: ۴)
۳. مدعا و دلیل سید مرتضی و پاسخ شیخ طوسی به آن را تقریر کنید.
- مدعا: کسانی که بعضی از شرایط نماز را ندارند - مثل اینکه آب برای وضوء نیست - باید تا آخر وقت صبر کنند.
- دلیل سید مرتضی: نمازگزار باید تمام شرایط نماز را تحصیل کند و با احتمال تحصیل شرایط تا آخر وقت، باید صبر کند تا بتواند نماز تامّ الأجزاء والشرایطی را به جای آورد.
- پاسخ شیخ طوسی: صاحب عذر از هنگام دخول وقت، مأمور به نماز است و لازمه امر، مجزی بودن عملی است که انجام می شود.
۴. شروط تعلّق زکات به نقدین چیست؟ ۱/۳۴۱
۱. رسیدن به حدّ نصاب. ۲. سکه و مضروب بودن. ۳. گذشت سال.
۵. مراد از «استدأمة حکمی نیت» چیست؟ ۲۰۴
- بمعنی آن لا يحدث نية تنافيا ولو في بعض مميزات المنوى.
- * أوجبه أبو الصلاح في الميراث والصدقة والهبة وأنكره ابن ادریس والعلامة للأصل والشك في السبب. ۱/۳۷۳ (ع: ۲ د: ۳)
۶. دلیل کسانی که در هبه و صدقه، خمس را واجب نمی دانند، نوشته و آن را توضیح دهید.
- دلیل اول: اصل براءة، شک داریم در وجوب خمس، اصل عدم وجوب آن است.
- دلیل دوم: شک در اکتساب بودن آن داریم پس روایات خمس در اکتساب شامل آن دو نمی شود.
- * (الفصل الخامس: في التروك) يمكن أن يريدها ما يجب تركه فيكون «الالتفات» إلى آخر الفصل المذكور بالتبع وأن يريدها ما يطلب تركه أعم من كون الطلب مانعاً من التقيض. ۱/۲۳۱
۷. «تروك» در عبارت شهید اول به چه معناست؟ دو احتمال بنویسید.
۱. چیزهایی که ترکش واجب است. ۲. چیزهایی که ترکش در نماز مطلوب است، اعمّ از اینکه ترکش واجب باشد یا مستحب.
- * (بحرم السفر بعد الزوال على المكلف به) اختياراً لتفويته الواجب وإن أمكنه إقامتها في طريقه لأن تجويزه على تقديره دوري. ۱/۲۴۷
۸. نحوه دوری بودن در فرع مذکور را توضیح دهید.
- وقتی سفر جایز شد، نماز قصر می شود و سفری که موجب قصر نماز است، نماز جمعه را ساقط می کند؛ پس آن سفر سبب تفویت جمعه می گردد؛ پس حرام است (زیرا تفویت واجب، حرام است و مقدمه حرام، حرام می باشد).
۹. دلیل کسانی را که می گویند: «پسر بزرگ میت می تواند به جای خود، دیگری را برای قضای نمازهای پدرش اجیر کند»، بنویسید. ۱/۲۹۰ (ع: ۲ د: ۴)
- چون مطلوب شارع آن است که نمازهای پدر قضا شود، چه ولی بخواند، چه غیر او، مطلوب شارع حاصل می شود.